

Kontrolni popis za organiziranje transfera

Ni Agencija Europske unije za azil (EUAA) ni osobe koje djeluju u njezino ime ne odgovaraju za uporabu podataka iz ove publikacije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2022.

PDF ISBN 978-92-9465-952-1 doi:10.2847/110450 BZ-07-22-107-HR-N

© Agencija Europske unije za azil, 2022.

Ilustracija na naslovnici: Irina_Strelnikova, © iStock, 2021.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Za svaku uporabu ili umnožavanje fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom EUAA-e dopuštenje treba zatražiti izravno od vlasnika prava

Upoznavanje s alatom

Informacije navedene u ovom alatu nisu ni u kojem slučaju iscrpne već predstavljaju zbirku smjernica i praktičnih savjeta za organiziranje transfera tijekom preseljenja ⁽¹⁾. Cilj je pružiti potporu državama članicama Europske unije i pridruženim zemljama (EU+) u njihovu operativnom radu na preseljenju.

Što je svrha ovog alata?

Glavni cilj ovog alata jest utvrđivanje najvažnijih koraka i aktivnosti koji se mogu poduzeti tijekom pripreme i provedbe transfera izbjeglica u okviru programa preseljenja. Na kontrolnom popisu istaknuti su ključni aspekti koje je potrebno uzeti u obzir kod planiranja putovanja. Oni obuhvaćaju sve od izdavanja putnih isprava do postupaka dočeka u određenoj zračnoj luci.

Zašto je alat osmišljen?

Organiziranje transfera velikih skupina izbjeglica može biti vrlo izazovan proces. Ovaj je alat osmišljen kako bi državama služio kao smjernica u utvrđivanju i unaprjeđivanju operativnih postupaka i kako bi se osiguralo pravilno rješavanje najbitnijih

elemenata. Štoviše, ovaj kontrolni popis može poslužiti kao učinkovita potpora zemljama EU+ u organiziranju putovanja, bilo da se za taj dio postupka angažiraju vanjski suradnici ili njime izravno upravljaju zemlje EU+.

Kome je namijenjen ovaj alat?

Ovaj kontrolni popis namijenjen je prvenstveno kao potpora nacionalnim službenicima za preseljenje koji planiraju transfer preseljenih izbjeglica, u suradnji s vanjskim partnerom za provedbu ili nacionalnom agencijom. Može se smatrati korisnim za službenike koji su prvi put uključeni u preseljenje i koji mogu imati koristi od dodatnih uputa, ali i za iskusne službenike koji bi ga mogli koristiti kao podsjetnik na to što u svom radu trebaju uzimati u obzir.

⁽¹⁾ Ovaj je alat izvorno razvijen u okviru projekta *Facilitating Resettlement and Refugee Admission through New Knowledge* (Olakšavanje preseljenja i prihvata izbjeglica s pomoću novog znanja – EU-FRANK). Projekt se financirao iz europskog Fonda za azil, migracije i integraciju koji je vodila Švedska agencija za migracije. U sklopu prelaska s projekta EU-FRANK, EUAA je provela postupak osiguranja kvalitete operativnih alata za preseljenje razvijenih u okviru ovog projekta.

Kontrolni popis za organiziranje transfera

1. Putne isprave ^(?)			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
☐	Izdavanje dozvole za putovanje (Travel Permit – TP) , ako i gdje je to potrebno za interno kretanje unutar zemlje prvog azila	Povezivanje s IOM-om, UNHCR-om ili drugim provedbenim partnerima, u zemlji odlaska i/ili odredišnim zemljama kako bi se pribavile informacije o postupcima koje nalažu tijela u zemljama domaćinima. Posebnu pozornost treba obratiti na vrijeme ishoda i trajanje dozvole za putovanje.	Ključni dionici u zemljama domaćinima jesu: <ul style="list-style-type: none">• lokalna/nacionalna tijela vlasti• IOM• UNHCR• drugi provedbeni partneri. Vlade domaćini utvrđuju postupke, uloge ključnih dionika i vremenski okvir za pribavljanje dozvola za putovanje, što je često regulirano sporazumima s UNHCR-om, IOM-om ili nekim drugim provedbenim partnerima.
☐	Izdavanje vize	<p>Povežite se s nacionalnim veleposlanstvima, konzulatima i diplomatskim misijama u zemljama domaćinima ili susjednim državama ako je to potrebno.</p> <p>S nacionalnim veleposlanstvima provjerite mogućnosti i uobičajeno trajanje ishoda viza, primjerice broj predmeta ili osoba dnevno kojima se izdaju vize. Poželjno je da se tim informacijama uzmu u obzir prebivalište izbjeglica i predmeti koji su povezani.</p> <p>Povežite se s relevantnim provedbenim partnerom ako se za organiziranje putovanja angažiraju vanjski suradnici.</p>	Zemlje preseljenja unutar EGP-a obično traže ulazne vize za putovanje i tranzit. Ako izbjeglice nemaju valjane putovnice, tijela države članice mogu izdati jednokratnu propusnicu (Laisser Passer – LP) ili hitne putne isprave ili čak zatražiti putne isprave Međunarodnog odbora Crvenog križa (ICRC). UNHCR i/ili IOM mogu pomoći u pribavljanju tog dokumenta ovisno o tome kako je dogovoreno u kontekstu specifične zemlje.

^(?) Vodite računa o tome da mogu biti potrebne dodatne isprave i zahtjevi koji se odnose na pandemiju bolesti COVID-19 ili neke druge poremećaje.

1. Putne isprave			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
		<p>Kako biste pratili eventualne promjene do kojih dođe unutar obitelji, važno je provjeriti i prilagoditi sastav predmeta. Usporedite informacije s onima u RRF obrascima i dokumentacijom izbjeglica, zbog promjena koje su se mogle dogoditi. Te promjene mogu uključivati rođenje djeteta ili članove obitelji koji su se u međuvremenu vjenčali ili su umrli. U takvim slučajevima, vrlo je vjerojatno da će veleposlanstvo/konzulat trebati službeno ažurirati popis izbjeglica.</p> <p>Ostala dokumentacija koja može biti potrebna veleposlanstvu/konzulatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodni list novorođene djece (i RRF obrazac koji je ažurirao UNHCR) • potvrda o razvodu • potvrde o skrbništvu • međunarodna potvrda o cijepljenju • DNK test. <p>Mogu se provoditi i nacionalne sigurnosne provjere i one uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzimanje otisaka prstiju • pretraživanje imena u nacionalnim i međunarodnim bazama podataka (nakon utvrđivanja jesu li prijavljeni osobni podatci navedeni na RRF obrascu isti kao oni na identifikacijskoj ispravi izbjeglice) • provjeru društvenih medija. 	<p>Ako izbjeglica nema valjanu putovnicu, s nacionalnim veleposlanstvom/konzulatom treba razjasniti koje isprave i informacije treba predati za odobravanje vize (npr. putovnicu koja je istekla, nacionalnu osobnu iskaznicu, potvrdu UNHCR-a o statusu izbjeglice). To je važno kako bi se osiguralo da svi različiti partneri upotrebljavaju iste podatke, na primjer prilikom rezervacije zrakoplovnih karata, podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvola za izlazak iz ili putovanje unutar zemlje ili za izdavanje viza.</p> <p>Organizacije kao što je IOM mogu olakšati postupak obrade viza ili s njim povezane postupke (npr. privremene dozvole koje su potrebne za tranzit do Evakuacijskog tranzitnog centra).</p>

1. Putne isprave			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
☐	Izdavanje dozvole za izlazak iz zemlje	<p>Pravovremeno se povežite s UNHCR-om, IOM-om ili ostalim provedbenim partnerima, kako biste im omogućili započinjanje procesa izdavanja dozvole za izlazak iz zemlje u skladu sa zahtjevima tijelima zemlje domaćina (npr. GSO-om u Libanonu, DGMM-om u Turskoj, DRA-om u Keniji itd.).</p> <p>U suradnji s UNHCR-om/IOM-om, pripremite sve potrebne isprave (Advance Booking Notification (ABN) i službene putne isprave, primjerice nacionalne ulazne vize ili LP).</p>	<p>Svaki kontekst ima drugačiji protokol za izdavanje dozvola za izlazak iz zemlje. Ovaj proces može potrajati i po nekoliko mjeseci. U nekim slučajevima potrebno je platiti pristojbu, dok se u drugima dozvole za izlazak iz zemlje izdaju besplatno. U nekim su kontekstima, službene putne isprave potrebne dok u drugima nisu. Postupke je poželjno pokrenuti čim se donese odluka o preseljenju, kako bi se razdoblje čekanja prije odlaska svelo na najmanju moguću mjeru.</p>
☐	Organiziranje putovanja	<p>Odaberite toče datume putovanja u dogovoru s relevantnim nacionalnim subjektima i dionicima na terenu u skladu s dostupnosti zračnih prijevoznika, valjanosti dozvola za izlazak iz zemlje / putnim ispravama i razdobljima dolazaka u zemlje preseljenja.</p> <p>Povežite se s relevantnim provedbenim partnerom koji nudi logističku ili operativnu potporu pri organizaciji putovanja:</p> <ul style="list-style-type: none">• uspoređivanjem troškova čarter i komercijalnih letova te utvrđivanjem najbolje dostupne opcije i izravne povezanosti odredišta, uzimajući u obzir zahtjeve tranzita, tamo gdje je to potrebno• provjerom dostupnosti međunarodnih i domaćih letova• rezerviranjem karata što je moguće ranije, naročito za veće skupine, uključujući i sjedala za operativnu/medicinsku pratnju (kad je potrebna) i usklađivanjem njihova putovanja s izbjeglicama	<p>Organizacije kao što je IOM⁽³⁾ imaju stalne aranžmane sa zračnim prijevoznicima i čarter kompanijama koji mogu pomoći s:</p> <ul style="list-style-type: none">• dogovorenim cijenama i fleksibilnim uvjetima• posebnim grupnim cijenama karata• mogućnošću otkazivanja putovanja uz niže naknade ili besplatno• većom količinom dopuštene prtljage• pružanjem posebne pomoći putnicima.

⁽³⁾ Napominjemo da je u posebnoj politici IOM-a o operativnoj pratnji istaknuto sljedeće:

- Postoji značajan broj izbjeglica koji putuju zajedno.
- Putnici ne govore strane jezike, nisu pismeni ili imaju tjelesna ili psihička ograničenja.
- Putovanje je naročito dugo ili složeno, uključuje zaustavljanje radi tranzita ili dugo razdoblje čekanja u tranzitu.
- Putnici imaju posebne individualne potrebe (na primjer, maloljetnici bez pratnje, stariji samci i sl.).

1. Putne isprave			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
		<ul style="list-style-type: none"> informiranjem zrakoplovne kompanije o bilo kakvim posebnim potrebama (kisik u kabini, invalidska kolica, nosila); organiziranje putovanja za izbjeglice koji boluju od nekih bolesti traje dulje i medicinska je pratnja obvezna provjerom pravila zračnog prijevoznika o ograničenju prtljage, kako bi se izbjegli problemi kod prijave na domaće letove (ista provjera preporučuje se u slučaju cestovnog prijevoza radi dodatnih kapaciteta autobusa) organiziranjem smještaja prije međunarodnog putovanja za izbjeglice koje nisu smještene u gradovima i žive u kampovima ili daleko od polazišta. <p>Neprekidno ažurirajte i nadopunjujte popis izbjeglica, njihove osobne podatke i rasporede (uzimajući u obzir odustajanja ili nedolaskе).</p> <p>S glavnim dionicima (npr. uredom za useljavanje, policijom zračne luke i partnerima za prihvat) podijelite sve značajne informacije uključujući i ABN, okvirni raspored radi potvrđivanja najbolje trase i pojedinosti o putovanju (sate, broj leta, zračnu luku odlaska i dolaska, medicinske zahtjeve tijekom puta itd.).</p>	<p>Međunarodni zračni prijevoznici mogu imati propise koji se razlikuju od domaćih. Ako su torbe za ručnu prtljagu prevelike može ih se razvrstati kao dodatnu prtljagu, što obično podliježe dodatnim troškovima.</p> <p>S relevantnim provedbenim partnerom provjerite razlog odustajanja u posljednjem trenutku / nedolaska (u bilo kojoj fazi procesa).</p>
☐	Nacionalne ulazne vize / izdavanje propusnica (LP)	<p>Pobrinite se da IOM, UNHCR ili ostali relevantni provedbeni partneri prime putne isprave i svu ostalu potrebnu dokumentaciju od veleposlanstava.</p> <p>Riješite probleme ako se pojave odstupanja ili pitanja povezana s koordinacijom sa službenicima UNHCR-a ili IOM-a i/ili veleposlanstva (ovisno o postojećim dogovorima sa zemljom domaćinom ili zemljom preseljenja).</p>	<p>U žurnim ili hitnim slučajevima ili u slučaju nedostupnosti veleposlanstva, neke zemlje EU+ dopuštaju osobnu dostavu propusnica putem DHL-a.</p>

1. Putne isprave			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
☐	Kratke upute prije ukrcavanja o postupcima putovanja (obično u sklopu sastanka za informiranje prije polaska (Pre-departure orientation – PDO))	Informativne sastanke održavajte što je moguće bliže datumu polaska. Izbjeglicama dajte praktične informacije o putovanju i rješavajte probleme tjeskobe kod osoba koje putuju prvi put. Povežite se s relevantnim provedbenim partnerom po pitanju ograničenja zračnog prijevoznika koja se odnose na prtljagu i ostalih zahtjeva tuzemnog prijevoza nakon dolaska (kao što je broj potrebnih autobusa itd.).	Kratke upute prije ukrcavanja mogu obuhvaćati: <ul style="list-style-type: none">• rute, postupak prijave u zračnoj luci, tijekom leta, u tranzitu i po dolasku• zadaće operativne i medicinske pratnje• relevantne preporuke koje uključuju putovanje s djecom, savjete o tome kako se ponašati u zrakoplovu, kako pripremiti i spakirati prtljagu, što spakirati u ručnu prtljagu, kako se udobno odjenuti za putovanje i upotrebu sadržaja zrakoplova tijekom leta.
☐	Pomoć u polaznim i tranzitnim zračnim lukama ⁽⁴⁾	Pripremite svu potrebnu dokumentaciju izbjeglica za odlazak (odlazne imigracijske i carinske obrasce) i dajte im putne isprave i ukrcajne propusnice za svaki segment puta. Pomognite izbjeglicama kad u zračnoj luci prolaze postupak sigurnosne provjere, prijave za let, rukovanja prtljagom i ukrcaja (ako je potrebno, pomognite usmenim prevođenjem).	

⁽⁴⁾ Napominjemo da osoblje IOM-a ima pristupštićenom prostoru zračne luke svih većih zračnih luka u svijetu i da je ova vrsta pomoći potrebna naročito za praktično vođenje skupina i za neposredno rješavanje problema u slučaju incidenta na putu (otkazanog leta, kašnjenja na presjedanje na drugi let/vlak/autobus ili pitanja o putnim ispravama kod prijave). Ponovne rezervacije za izbjeglice u skladu s njihovom originalnom rutom ključne su kako se ne bi ometao postupak dolaska koji je već organiziran na konačnom odredištu. Osoblje IOM-a ostaje u zračnoj luci do polijetanja zrakoplova i potom svoje kolege u uredima smještenim na polazišnim, tranzitnim i odredišnim lokacijama obavještava da je zrakoplov poletio. U nekim tranzitnim zračnim lukama, IOM ima zasebne čekaonice namijenjene putnicima IOM-a ili posebnim medicinskim slučajevima. Može se organizirati i pristup medicinskoj ustanovi u zračnoj luci. Za neke planove putovanja, u tranzitu je možda potrebno izdavanje ukrcajnih propusnica.

2. Zdravstveni pregled ⁽⁵⁾			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
☐	Zdravstveni pregled i pretrage prije polaska (koje izravno organiziraju zemlje EU+ ili vanjski provedbeni partner)	<p>Provjerite je li za odlazak i vraćanje izbjeglica u smještaj/kampove potrebna dozvola za putovanje. Za dobivanje dozvole povežite se s UNHCR-om, IOM-om ili ostalim relevantnim provedbenim partnerima kad je to potrebno.</p> <p>Kad je kretanje unutar zemlje previše složeno, dok se obavljaju zdravstveni pregledi i pretrage prije odlaska za cijelu skupinu može se predvidjeti i noćenje. Vodite računa o svim sigurnosnim savjetima koje ste dobili od veleposlanstava/ UNHCR-a/IOM-a ili drugih provedbenih partnera. Glavne dionike obavijestite o rezultatima zdravstvenih pregleda, na primjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predavanjem potvrda o zdravstvenom stanju prihvaćenih izbjeglica nacionalnim nadležnim tijelima (npr. ministarstvu zdravstva) • povezivanjem s nacionalnim tijelima za prihvat i/ili profesionalcima koji rade za općine ili prihvatne centre kako bi se provjerili dogovori oko smještaja • utvrđivanjem potreba za medicinskom pratnjom izbjeglica tijekom putovanja do konačnog odredišta i shodno tome ishodom viza i za njih u nacionalnim veleposlanstvima. 	<p>Zdravstveni pregledi mogu obuhvaćati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • probir na tuberkulozu rendgenskim snimanjem pluća • analizu urina. <p>Korisne informacije koje treba podijeliti s nacionalnim tijelima za prihvat mogu obuhvaćati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • invaliditet • poremećaje mentalnog zdravlja (trauma, ranjivost itd.) • potrebu za medicinskom pratnjom tijekom putovanja • potrebu za sanitetskim prijevozom u slučaju transfera teško bolesnih osoba • praćenje trudnoća, kako bi se osiguralo da izbjeglice mogu sigurno putovati • bilo koju drugu zdravstvenu pretragu koju zahtijevaju zdravstvena tijela zemlje preseljenja. <p>Kad je to potrebno, kao potpora se može osigurati medicinska pratnja⁽⁶⁾.</p>
☐	Procjena sposobnosti za putovanje	<p>Zdravstveni pregled prije ukrcavanja preporučuje se obaviti 24 – 72 sata prije polaska. Pregledom se utvrđuje jesu li izbjeglice sposobne za putovanje te da ne predstavljaju opasnost za zdravlje ostalih putnika u zrakoplovu ili osoba s kojima će se susresti tijekom tranzita ili odmah nakon dolaska u zemlju preseljenja.</p>	<p>Ako se tijekom ovih sastanaka zdravlje izbjeglice pogorša ili se pojave novi problemi, osoba se mora uputiti na nadležna tijela zemlje preseljenja, koja će odlučiti hoće li obaviti dodatne ili nove pretrage i/ili dodijeliti pratnju.</p>

⁽⁵⁾ Vodite računa o tome da mogu biti potrebne dodatne pretrage ili terapije koje se odnose na pandemiju bolesti COVID-19 ili neke druge poremećaje.

⁽⁶⁾ Medicinski i operativni pratitelji mogu dogovoriti:

- invalidska kolica i dodatna sjedala u zrakoplovu
- opskrbu kisikom u zrakoplovu
- nosila
- pristup zdravstvenim ustanovama u tranzitu
- sanitetski prijevoz do i iz zračne luke
- dobivanje potvrde o zdravstvenom stanju od medicinske službe zračnog prijevoznika unaprijed, u zrakoplovu.

3. Po dolasku ⁽⁷⁾			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
☐	Dočekivanje izbjeglica u zračnoj luci u zemlji preseljenja (obično obavljaju nacionalni službenici za preseljenje i/ili predstavnici lokalnih tijela)	<p>Izbjeglice dočekajte i okupite na dolaznom ulazu i otpratite ih do čekaonice (ako postoji) ili do predvorja za dolazak putnika.</p> <p>Provjerite broj izbjeglica koje su došle i potvrdu dolaska dostavite relevantnim partnerima.</p> <p>Izbjeticama dajte kratke upute o postupcima koji će se provoditi dok ne stignu do konačnog odredišta.</p> <p>Omogućite pristup zračnoj luci radnicima zaduženima za prihvata koji će izbjeglice pratiti do njihovih konačnih odredišta (privatnog stana ili zajedničkog centra za prihvata).</p> <p>Ako se pojavi zdravstveni problem, izbjeglice uputite zdravstvenom osoblju zračne luke ili općine (ako je potrebno pozovite hitnu pomoć).</p>	<p>S IOM-om, UNHCR-om i nadležnim nacionalnim tijelima koordinirajte pitanja logistike, primjerice:</p> <ul style="list-style-type: none">• raspodjelu hrane i pića• čuvanje djece dok odrasli rješavaju administrativne postupke• usmene prevoditelje za svaki jezik koji izbjeglice govore (usklađujući broj, jezik i spol sa specifičnim potrebama skupine), kako bi se olakšali službeni postupci pri dolasku.
☐	Pravni status	<p>Preseljenim izbjeticama odobrite status uključivanjem nadležnih nacionalnih tijela.</p>	<p>Formalnosti oko odobravanja statusa (primjerice prijave) mogu se rješavati tijekom misija za odabir (zajedno s odlukom o prihvatljivosti za program preseljenja), po dolasku u zračnu luku ili kasnije. Postupak može obuhvaćati:</p> <ul style="list-style-type: none">• uzimanje otisaka prstiju• fotografiranje za identifikaciju• prikupljanje osobnih podataka• potpisivanje službenih obrazaca. <p>Odobranje statusa može se obaviti odmah po dolasku ili u kasnijoj fazi.</p>

⁽⁷⁾ Svakako vodite računa o tome da mogu biti potrebne dodatne pretrage ili terapije koje se odnose na pandemiju bolesti COVID-19 ili neke druge poremećaje.

3. Po dolasku			
Status	Korak	Zadatak / potrebna radnja	Dodatne informacije
☐	Pomoć tijekom putovanja do konačnog odredišta (provode predstavnici nacionalnih tijela i radnici na prihvatu, uz povremenu potporu osoblja vanjskog provedbenog partnera, osoblja IOM-a)	<p>Prođite sigurnosnu kontrolu zračne luke i graničnu kontrolu te ako je potrebno ponudite usmeno prevođenje. Izbjeglicama ponudite pomoć do njihova konačnog odredišta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomognite im pri prijavi na odlazni domaći let, otpratite ih do izlaza i pomažite im sve do ukrcaja • skupite prtljagu i preusmjerite je ako je potrebno • sastanite se s radnicima za prihvati i otpratite izbjeglice do autobusne/željezničke postaje ili automobila gdje će se obaviti daljnji postupci za prijevoz kopnom do odredišta, zajedničkih prihvatnih centara ili privatnog smještaja koji osiguravaju općine. 	Kako bi se osigurao kontinuitet usluge u skladu s pravilima IOM-a, pratnje obično odlaze do konačnih odredišta i zajedno sa stranom koja prihvaća izbjeglice potpisuju obrasce o primopredaji.

ISBN 978-92-9465-952-1

Ured za publikacije
Europske unije

